

ประเด็นการสัมมนา

“ยุทธศาสตร์ประเทศ กับทิศทางการพัฒนา ในสถานการณ์วิถีใหม่ ของโลก”

นายดนูชา พิษยนันท์
เลขาธิการสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

วันพฤหัสบดีที่ 11 มีนาคม 2564
ณ ห้องสัตมรามาริราช สถาบันพระปกเกล้า

หัวข้อการนำเสนอ

01

บริบทการพัฒนา

- แนวโน้มระดับโลก (Megatrends)
- ผลกระทบและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงจากโควิด-19

02

ทิศทางการพัฒนาประเทศ

- ระดับของแผน
- ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580
- แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564 – 2565
- กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 – 2570

03

ทิศทางการพัฒนาพื้นที่

- การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในระดับพื้นที่
- ทิศทางการพัฒนาภาค
- แนวทางการพัฒนาจังหวัด

1. บริบทการพัฒนา

แนวโน้มระดับโลก และผลกระทบจากโควิด-19

เอกสารประกอบการสัมมนา
โดย สถาบันพระปกเกล้า

แนวโน้มระดับโลก (Megatrends)

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

- 4IR, Digital Transformation ที่ถูกเร่งด้วย COVID-19
- โอกาสในการยกระดับการพัฒนา แต่ยังเป็นความเสี่ยงต่อการจ้างงาน, Digital Divide, และ Cyber Security

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร

- สัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง วัยแรงงานลดลง
- เศรษฐกิจผู้สูงอายุ การทำงานและสภาพสังคมรูปแบบใหม่

อนาคตของงาน

- งานบางประเภทจะหายไป และเกิดงานประเภทใหม่
- การจ้างงานที่มีรูปแบบมาตรฐานเพิ่มสูงขึ้น

การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมทางสังคม

- คนเจนเนอเรชันวายมีแนวโน้มย้ายถิ่นและย้ายงานสูงขึ้น
- ค่านิยมการดำรงชีวิตเปลี่ยนไป อาทิ การเห็นความสำคัญของการศึกษามากขึ้น การไม่นิยมมีลูก

การขยายตัวของความเป็นเมือง

- ภายใน 30 ปี ประชากร 70% ของโลกจะอาศัยในเขตเมือง
- หลายเมืองทั่วโลกกำลังมุ่งสู่การเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City)

การดูแลรักษาสุขภาพและการรักษาพยาบาล

- การดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน สินค้าและบริการสุขภาพ
- การแพทย์ที่ทันสมัย เพิ่มความสามารถของระบบสาธารณสุข

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- มีแนวโน้มรุนแรง รวดเร็ว และผันผวนกว่าที่คาดการณ์ไว้
- ความเสี่ยงต่อภัยพิบัติและผลกระทบต่อระบบนิเวศ

ความพยายามระดับโลกในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

- ความตกลงระหว่างประเทศเพื่อควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลก
- หลายประเทศตั้งเป้าหมายเพื่อมุ่งสู่ Net Zero Emissions

พลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ไฟฟ้า

- พลังงานแสงอาทิตย์และลม มีต้นทุนลดต่ำลงอย่างรวดเร็ว
- หลายประเทศมีแผนระงับการจำหน่ายยานยนต์เชื้อเพลิงฟอสซิล

แนวโน้มเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ

- ความตึงเครียดระหว่างมหาอำนาจตะวันตกและตะวันออก
- ความท้าทายในการกำหนดบทบาทความร่วมมือของไทย

ผลกระทบและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงจากโควิด-19

ผลกระทบในระดับโลก

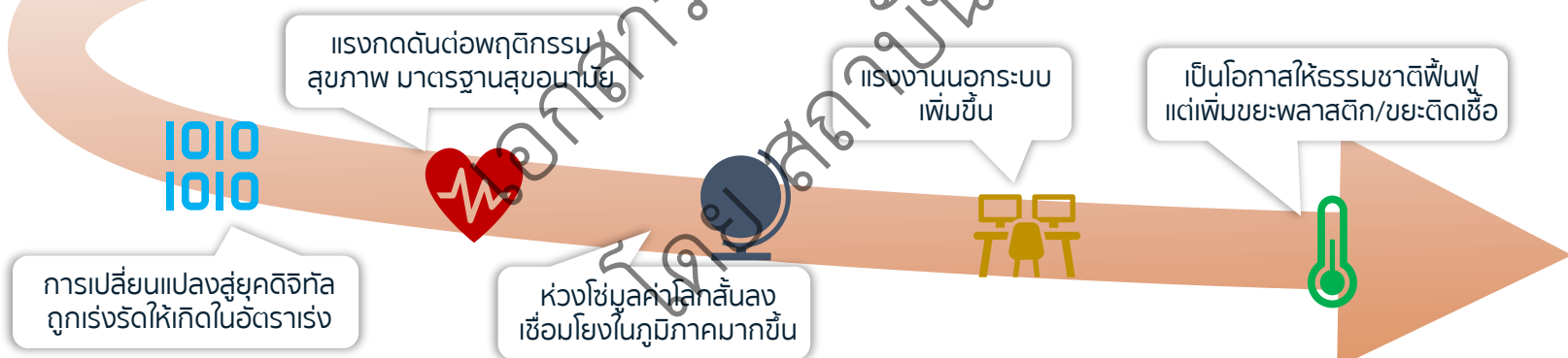
- GDP โลกปี 2563 หดตัว 4.3%
- อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น 6.5%
- การค้าและการเดินทางระหว่างประเทศหดตัวรุนแรง

ผลกระทบต่อประเทศไทย

- ไทยรับมือกับโควิด-19 ได้ดีเป็นอันดับ 4 ของโลก อ้างอิงจากสถาบันโลว์ (Lowy Institute) ประเทศออสเตรเลีย
- แต่ผลกระทบทางเศรษฐกิจรุนแรง เนื่องจากพึ่งพาการท่องเที่ยวและส่งออกในสัดส่วนสูง
  - GDP หดตัว ปี 2563 หดตัว 6.1%
  - อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น เป็นประมาณ 1.90%
  - ชั่วโมงการทำงานลดลง โดยเฉพาะในแรงงานที่มีอายุน้อยและมีการศึกษาสูง

ผลกระทบต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

2. ทิศทางการ พัฒนาประเทศ

ระดับของแผน และทิศทางการพัฒนา
ตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ
และกรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

เอกสารประกอบการสัมมนา
โดย สถาบันพระปกเกล้า

ระดับของแผน

ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนระดับ 1

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน...

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนความมั่นคงฯ

แผนระดับ 2

ถ่ายระดับอย่างครอบคลุมทุกเป้าหมายที่เกี่ยวข้องตามแผนระดับ 2

เชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาของส่วนราชการ (Function) กับ พื้นที่ (Area)

แผนพัฒนาภาค

Function

แผนปฏิบัติราชการกระทรวง/กรม

แผนปฏิบัติด้าน...

แผนระดับ 3

ถ่ายระดับในประเด็นที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของพื้นที่

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด

แผนพัฒนาจังหวัด

แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด

บรรจุโครงการในภารกิจของส่วนราชการที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่

หมายเหตุ : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม มีส่วนร่วมกับส่วนราชการในการจัดทำและบรรจุโครงการ/การดำเนินงานลงในแผน

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580

วิสัยทัศน์ประเทศไทย 2580

ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน
เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพรวมเป้าหมายการพัฒนาประเทศ

“ประเทศไทยมีความมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม

1 ด้านความมั่นคง

1. ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข
2. บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ
3. กอปรทัพ หุ่นยนต์มาด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
4. ประเทศไทยมีเอกภาพด้านความมั่นคงเป็นที่ยอมรับและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ
5. การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1. ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
2. ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

1. คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21
2. สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

1. สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
2. กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศในทุกๆระดับ
3. เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การเพิ่มทุนและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1. อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล
2. เพิ่มพื้นที่และสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบจากมลพิษจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ
3. ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายใต้ขีดความสามารถของระบบนิเวศ
4. ยกระดับกระบวนทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศไทยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

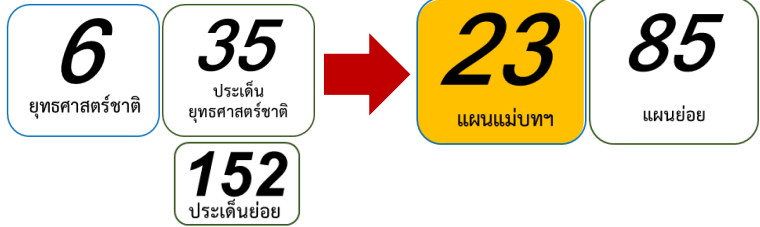
6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

1. ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส
2. ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
3. ภาครัฐมีความโปร่งใส ลดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
4. กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็น

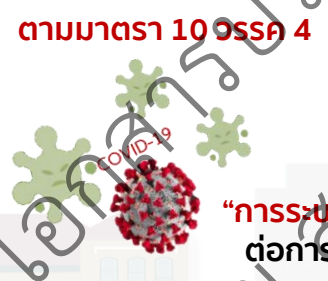
ประเด็นแผนแม่บทฯ กิ่ง 23 ฉบับ เป็นการกำหนดประเด็นในลักษณะที่มีความบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง (Cross Issue) และประเด็นการพัฒนาจะมีความซ้ำซ้อนกันระหว่างแผนแม่บทฯ เพื่อให้ส่วนราชการสามารถนำแผนแม่บทฯ ไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และป้องกันการเกิดความสับสน

การพิจารณาทบทวนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560
มาตรา 10 และ มาตรา 11

มาตรา 11 บัญญัติให้สามารถทบทวนยุทธศาสตร์ชาติ โดยดำเนินการได้ทุก 5 ปี ขณะที่มาตรา 10 วรรค 4 บัญญัติให้สามารถดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ

ในกรณีที่คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเห็นว่ามีจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีก่อน และเมื่อคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว จึงดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

“การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019” เป็นโรคอุบัติใหม่ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ

สศช. จึงได้ดำเนินการประเมินสถานการณ์และวิเคราะห์ผลกระทบของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในมิติต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับประเทศไทย ซึ่งส่งผลให้เกิดการดำเนินชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาความจำเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บท

แผนแม่บทเฉพาะกิจ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจาก สถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564 – 2565

กรอบ
แนวคิด

Resilience “ล้มแล้ว.....ลุกไว”

การเยียวยาช่วยเหลือ ให้สามารถ
ต้านทานความยากลำบาก และฟื้นฟู
ประเทศให้กลับสู่สภาวะปกติ
ได้อย่างรวดเร็ว

“Cope: พร้อมรับ”

การปรับทิศทาง รูปแบบ และ
แนวทางการพัฒนาประเทศ ให้สอด
รับและพร้อมปรับตัวให้ก้าวทัน
กระแสการเปลี่ยนแปลง

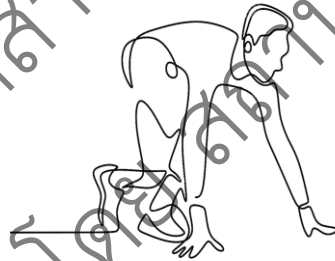
“Adapt: ปรับตัว”

การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและ
ปัจจัยพื้นฐาน อาทิ นโยบาย ระเบียบ กฎหมาย
และสถาบัน ทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคม
เพื่อพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสในการพัฒนา
ประเทศให้เติบโตต่อไปได้แม้จะอยู่ ท่ามกลาง
บริบทการเปลี่ยนแปลง

**“Transform:
เปลี่ยนแปลง
เพื่อเติบโต”**

“ลดความเปราะบาง สร้างภูมิคุ้มกัน”

“ปรับตัวไว ก้าวให้ทันโลก”

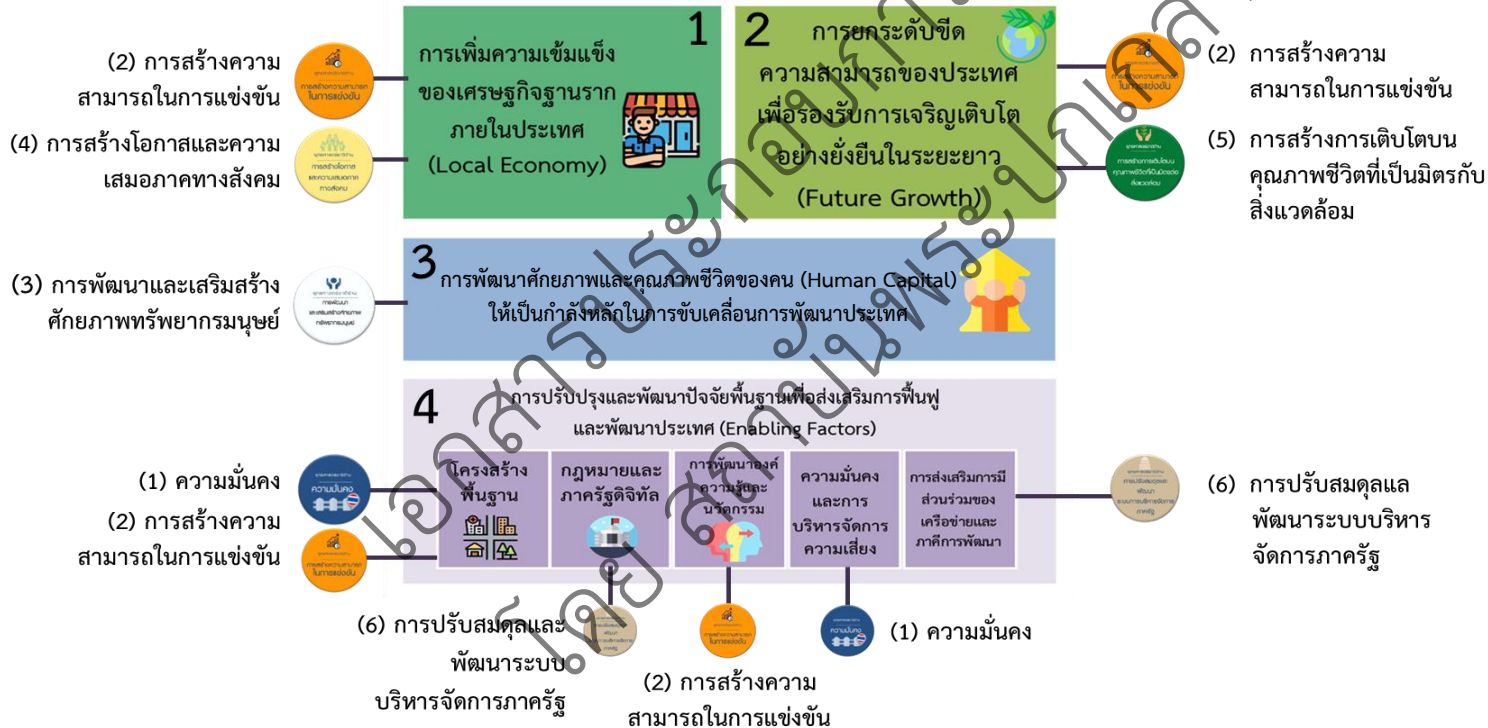
“ยกระดับ
ปรับโครงสร้าง
แปลงความเสี่ยง
เป็นโอกาส”

เป้าหมายของแผน

คนสามารถยังชีพอยู่ได้ มีงานทำ กลุ่มเปราะบางได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง สร้างอาชีพและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น เศรษฐกิจฟื้นตัวเข้าสู่ภาวะปกติ และมีการวางรากฐานเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่

แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ พ.ศ. 2564 – 2565

4 ประเด็นการพัฒนาที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ

พ.ศ. 2564 – 2565

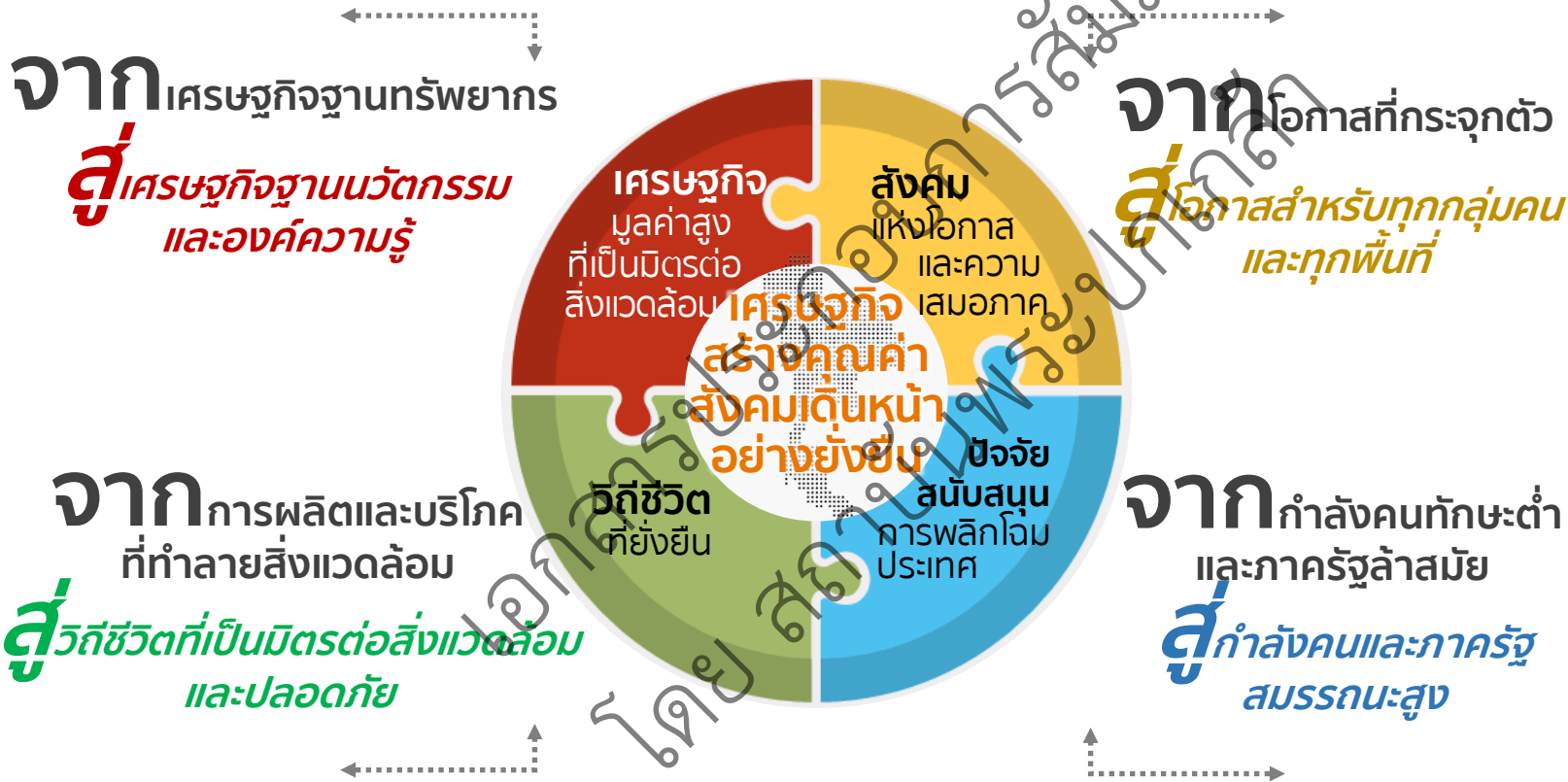
แนวทางการพัฒนาภายใต้แผน

	พร้อมรับ (Cope)	ปรับตัว (Adapt)	เปลี่ยนแปลง เพื่อพร้อมเติบโต (Transform)
1. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากภายในประเทศ (Local Economy) 1.1 การส่งเสริมการจ้างงาน 1.2 การช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 1.3 การกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจไปยังเมืองหลักและเมืองรอง	4 แนวทางย่อย	8 แนวทางย่อย	10 แนวทางย่อย
2. การยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Future Growth) 2.1 การส่งเสริมอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ครบวงจร 2.2 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเน้นคุณภาพ 2.3 การยกระดับภาคการเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูง 2.4 การส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหาร 2.5 การปรับอุตสาหกรรมยานยนต์ไปสู่อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่	9 แนวทางย่อย	10 แนวทางย่อย	8 แนวทางย่อย
3. การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคนให้เป็นที่กำลังหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (Human Capital) 3.1 การพัฒนาทักษะแรงงานและการเรียนรู้ 3.2 การขยายและพัฒนาระบบหลักประกันทางสังคม 3.3 การเสริมสร้างความมั่นคงทางสุขภาพ	7 แนวทางย่อย	8 แนวทางย่อย	4 แนวทางย่อย
4. การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ (Enabling Factors) 4.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ 4.2 การปรับปรุงกฎหมายและส่งเสริมภาครัฐดิจิทัล 4.3 การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรม 4.4 การเสริมสร้างความมั่นคงและการบริหารจัดการความเสี่ยง 4.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายและภาคีการพัฒนา	8 แนวทางย่อย	7 แนวทางย่อย	8 แนวทางย่อย

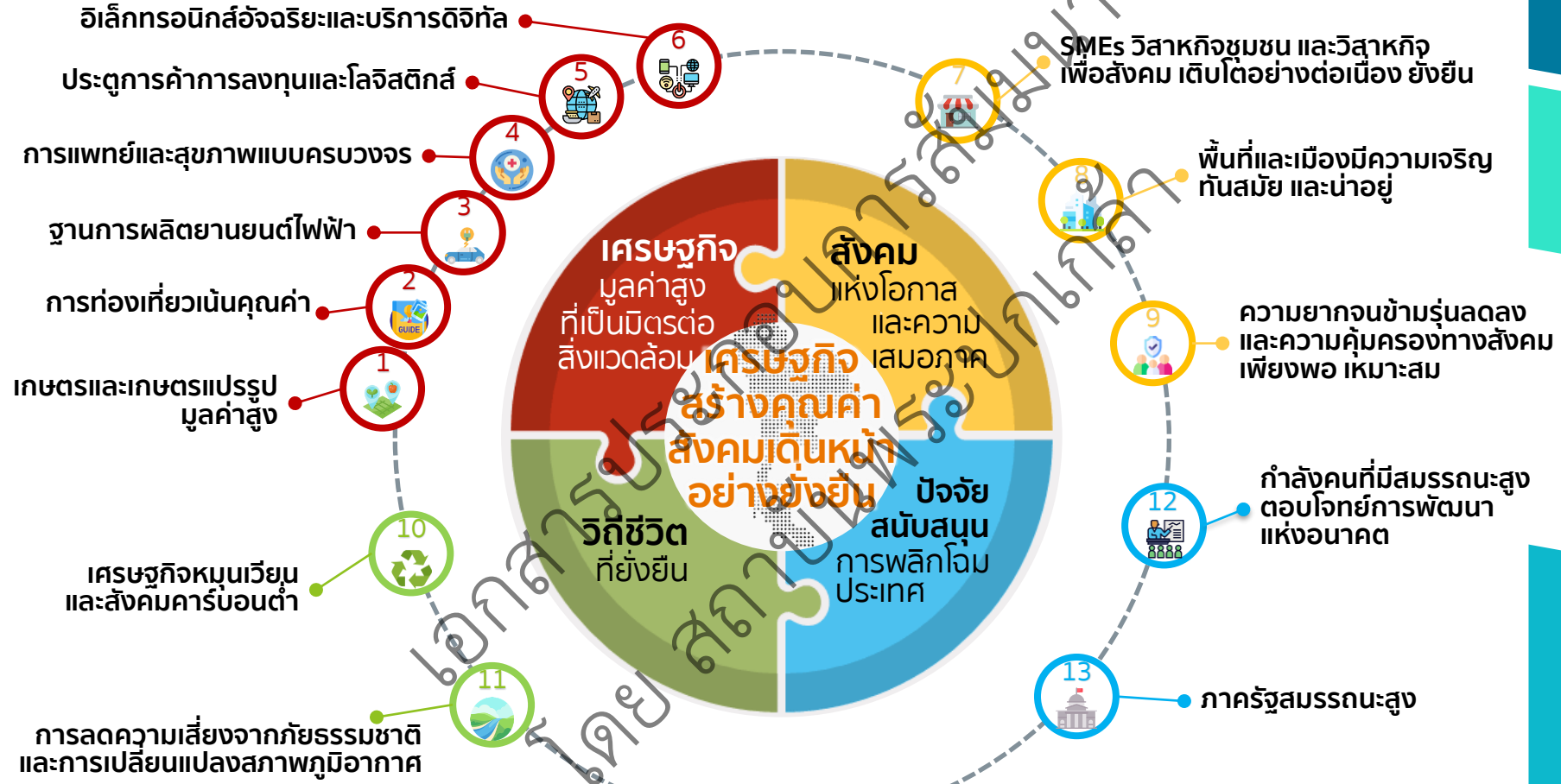
กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 – 2570

กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 – 2570

กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

3. ทิศทางการ พัฒนาพื้นที่

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในระดับพื้นที่
ทิศทางการพัฒนาภาค
และแนวทางการพัฒนาจังหวัด

เอกสารประกอบการสัมมนา
โดย สถาบันพระปกเกล้า

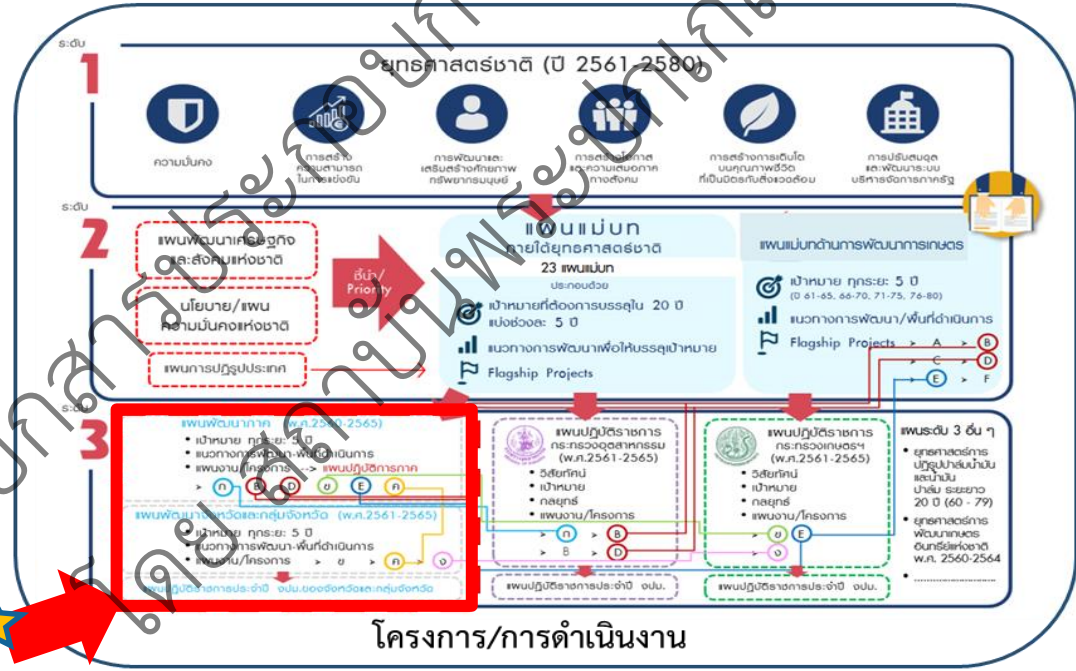

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในระดับพื้นที่

ความเป็นมา

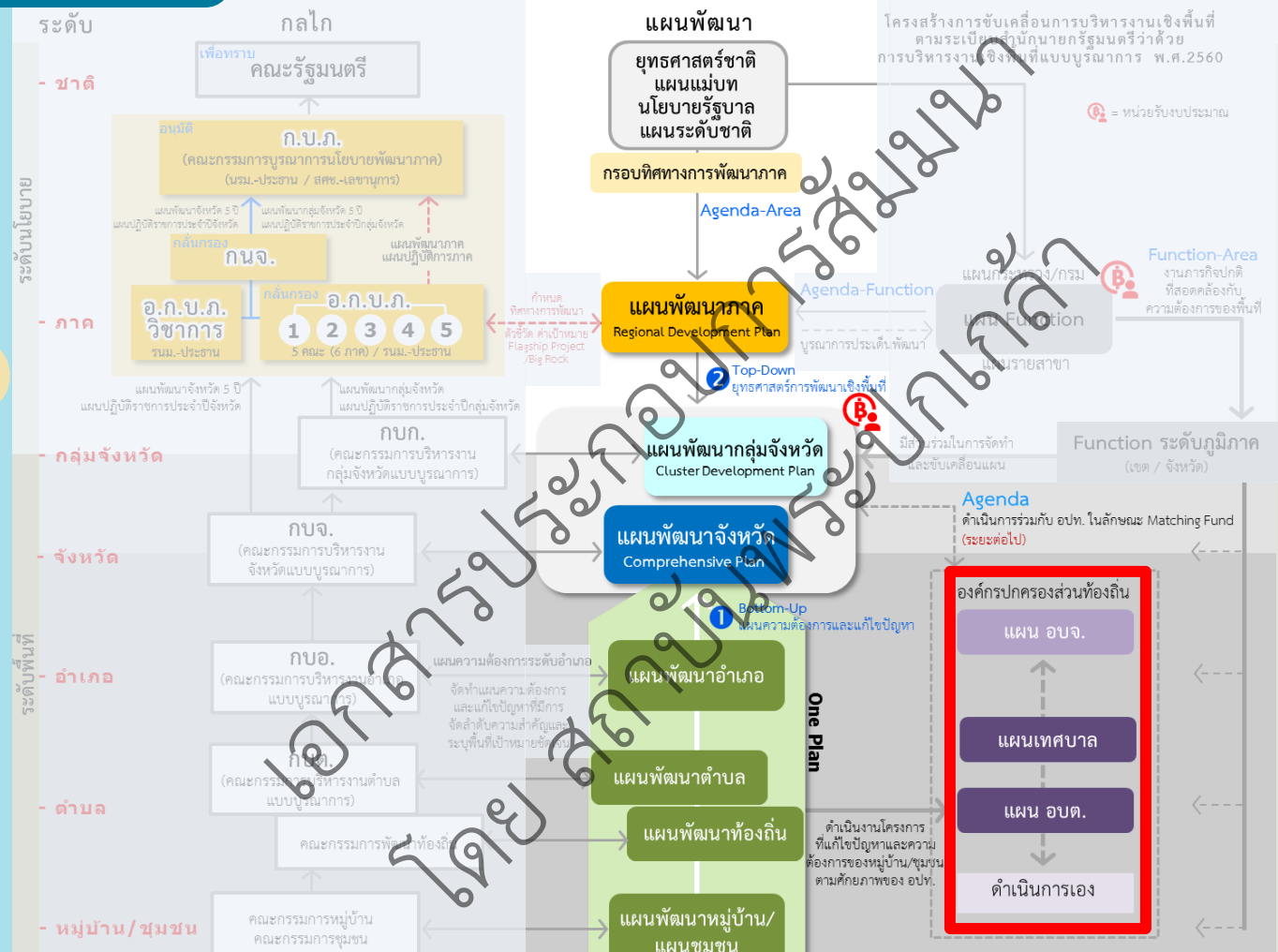
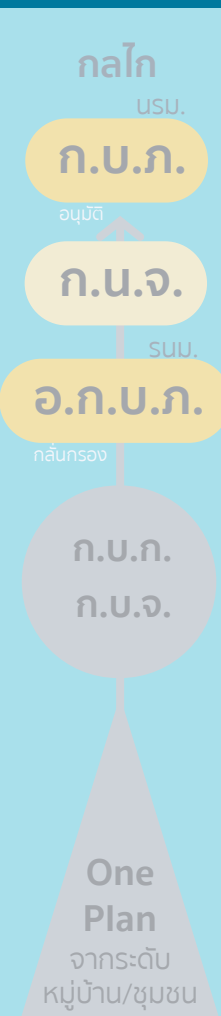
พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 กำหนดให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน

หน่วยงานของรัฐ **ทุก**หน่วยงาน และ **ทุกระดับ** มีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

แผนพัฒนาในระดับพื้นที่

3. ทิศทางการพัฒนาพื้นที่

ประเมิน

ประเมินผลสัมฤทธิ์ (Outcome) ตามยุทธศาสตร์

ประเมินผลการแก้ไข ปัญหาและการตอบสนอง ความต้องการของพื้นที่

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในระดับพื้นที่

ทิศทางการพัฒนาภาค

ภาคเหนือ

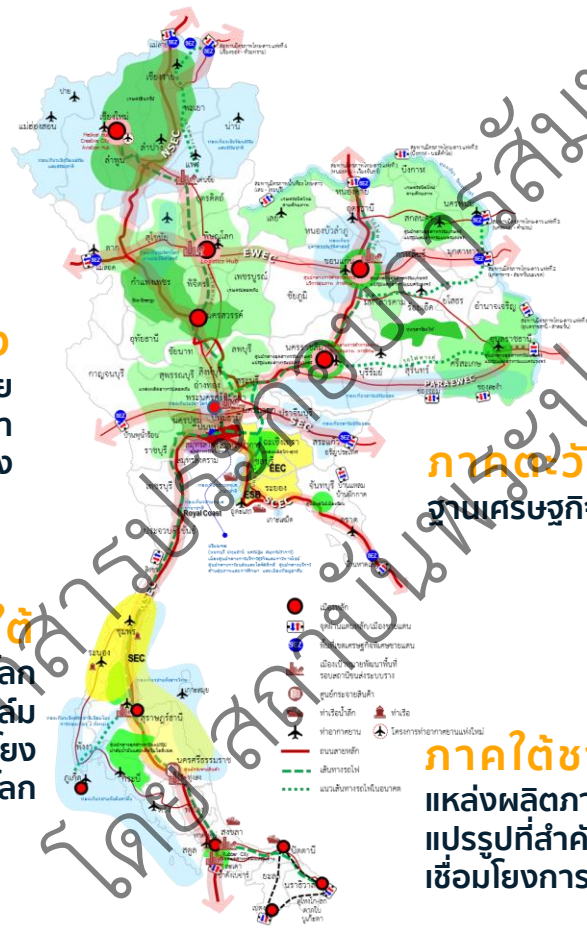
ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง
เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่ม
อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

ภาคกลาง

พัฒนากรุงเทพฯ สู่มหานครทันสมัย
และภาคกลางเป็นฐานการผลิตสินค้า
และบริการที่มีมูลค่าสูง

ภาคใต้

เมืองท่องเที่ยวพักผ่อนตากอากาศระดับโลก
เป็นศูนย์กลางผลิตภัณฑที่ยางพาราและปาล์ม
น้ำมันของประเทศ และเมืองเศรษฐกิจเชื่อมโยง
การค้าการลงทุนกับภูมิภาคอื่นของโลก

ภาคตะวันออก

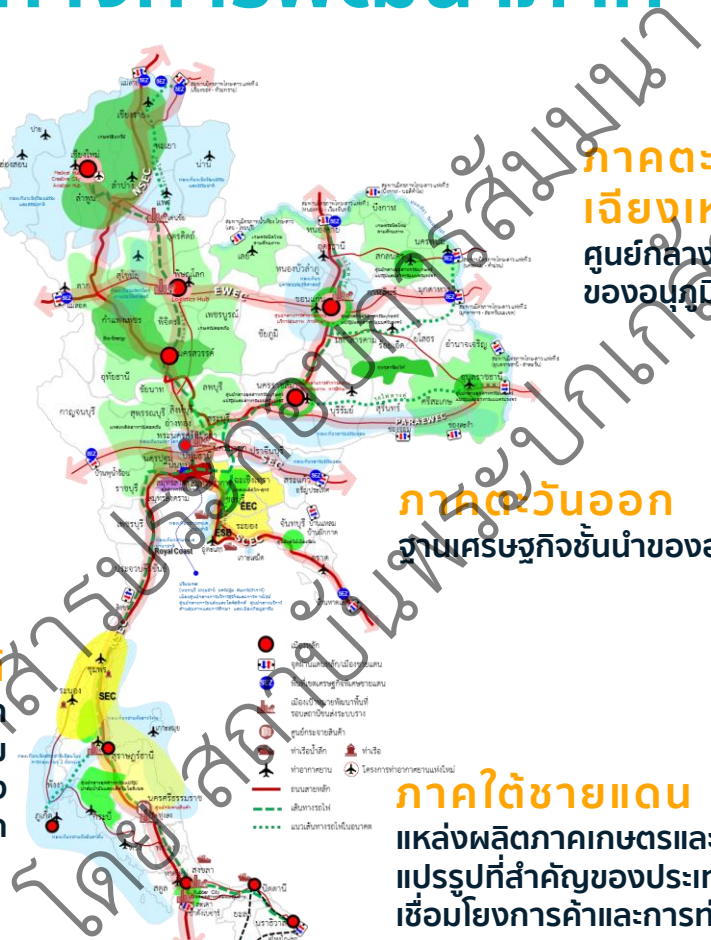
เจียงเหนือ
ศูนย์กลางเศรษฐกิจ
ของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

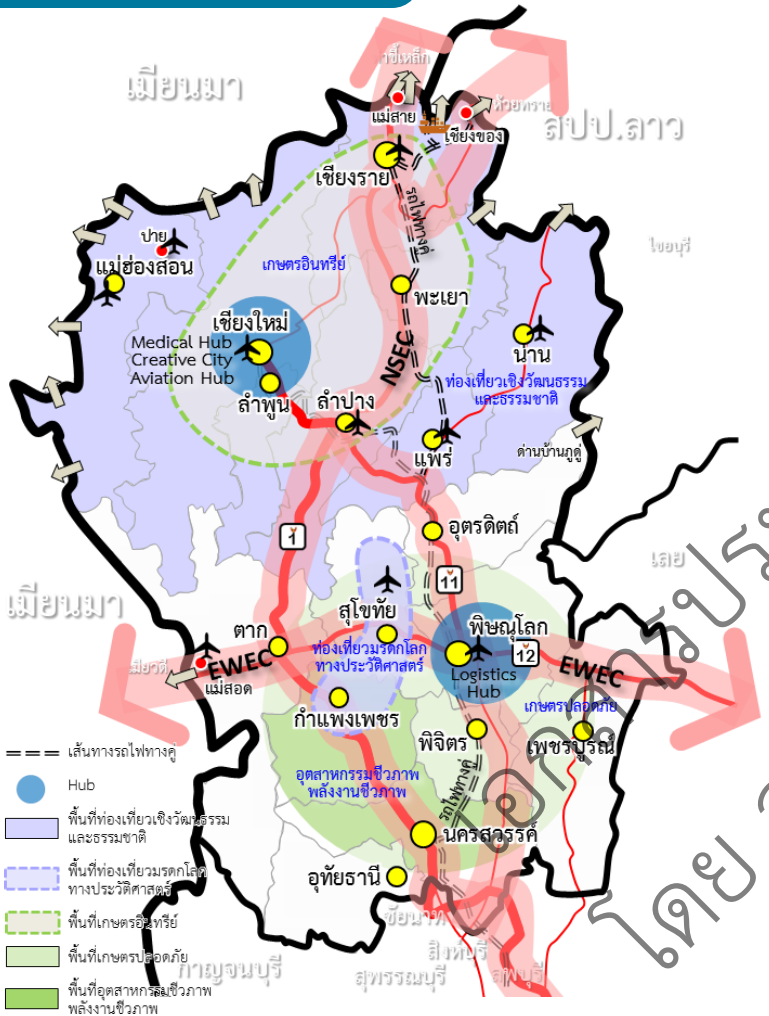
ภาคตะวันออก

ฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน

ภาคใต้ชายแดน

แหล่งผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร
แปรรูปที่สำคัญของประเทศ และเป็นเมืองชายแดน
เชื่อมโยงการค้าและการท่องเที่ยวกับพื้นที่ภาคใต้

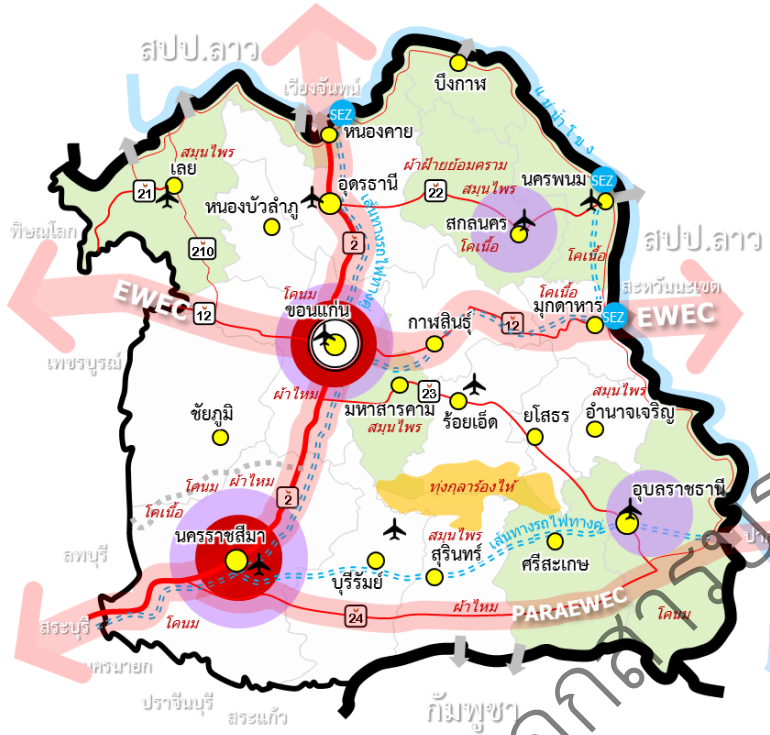

ทิศทางการพัฒนาภาคเหนือ

เป้าหมาย ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรคมูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

- 1 พัฒนาการท่องเที่ยวและบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน และกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง รวมทั้งต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูง ด้วยภูมิปัญญาและนวัตกรรม
- 2 ใช้โอกาสจากเขตเศรษฐกิจพิเศษ และการเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาค GMS BIMSTEC และ AEC เพื่อขยายฐานเศรษฐกิจของภาค
- 3 ยกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง
- 4 พัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ยกย่องทักษะฝีมือแรงงานภาคบริการ
- 5 อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหาแล้งพิษหมอกควันอย่างยั่งยืน

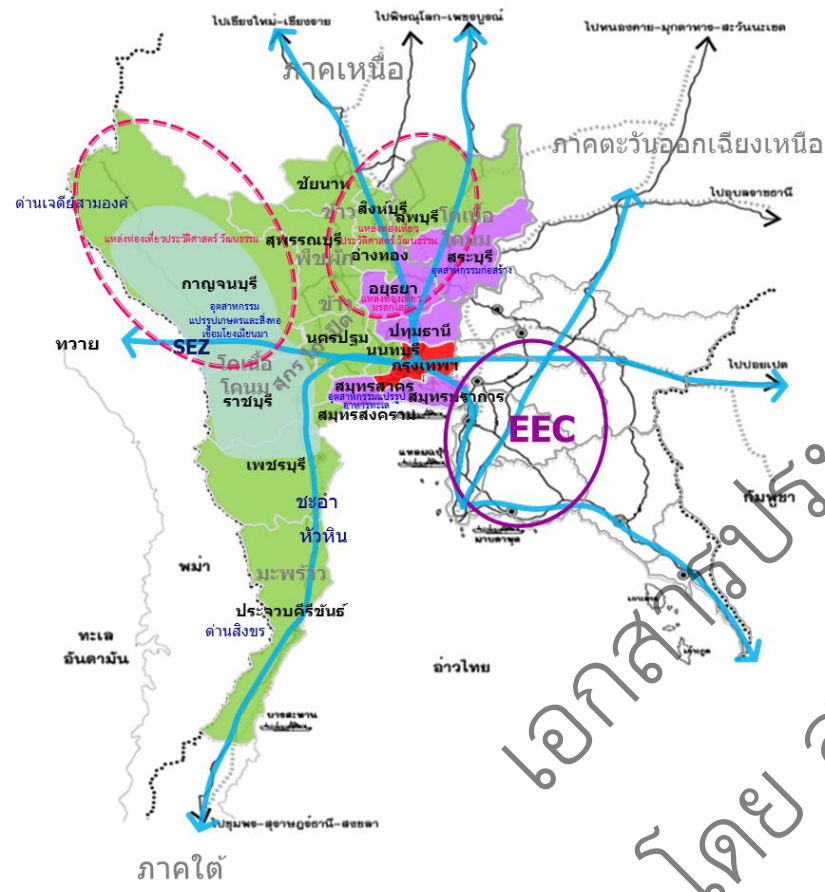
ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เป้าหมาย ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

1. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน
2. แก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
3. สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายใน ควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ
5. ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลาง และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (EEC) เพื่อพัฒนาเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ๆ ของภาค
6. พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดน และแนวระเบียงเศรษฐกิจ

ทิศทางการพัฒนาภาคกลาง และพื้นที่กรุงเทพมหานคร

เป้าหมาย

พัฒนากรุงเทพฯ สู่มหานครทันสมัย และภาคกลางเป็นฐานการผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง

- 1 พัฒนากรุงเทพฯ เป็นมหานครทันสมัยระดับโลก ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง
- 2 พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ และสร้างความเชื่อมโยงเพื่อกระจายการท่องเที่ยวทั่วทั้งภาค
- 3 ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
- 4 บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมภัยแล้ง และคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน
- 5 เปิดประตูการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว เชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย-ภาคกลาง-ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก
- 6 พัฒนาความเชื่อมโยงเศรษฐกิจและสังคมกับทุกภาค เพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพและลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ

ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก

เป้าหมาย

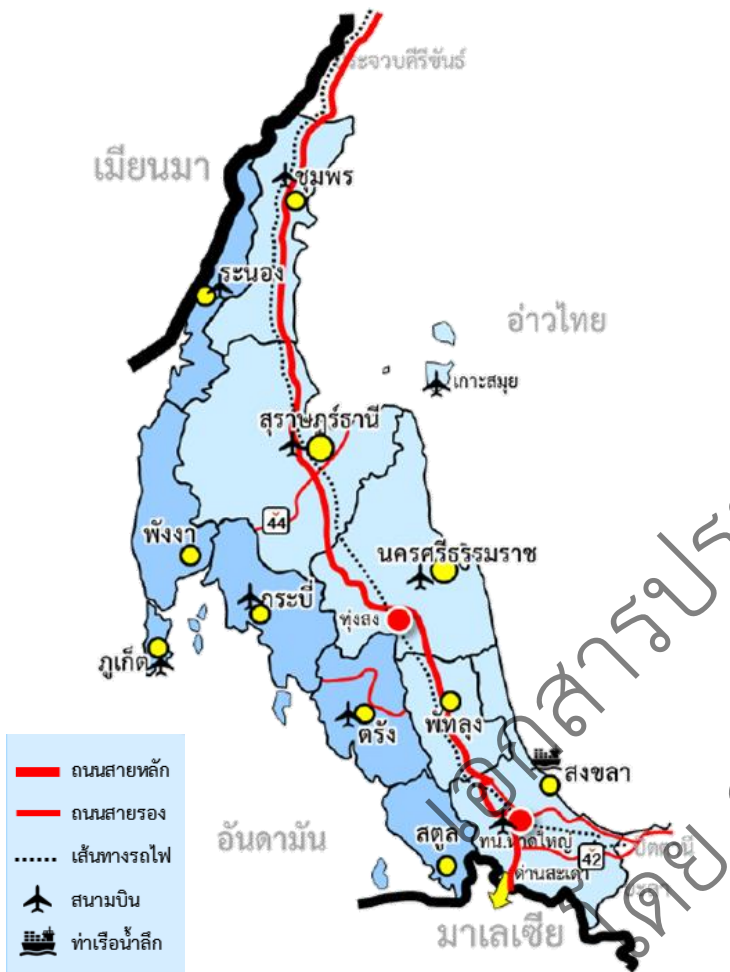
ฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน โดยรักษาฐานเศรษฐกิจเดิมที่มีอยู่ให้เติบโตอย่างยั่งยืน และสร้างฐานเศรษฐกิจใหม่เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสนับสนุนให้ประเทศเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ โดยเน้นการพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง ได้แก่ พื้นที่ฐานการผลิตและบริการ เมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาคและพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน

- 1 พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน
- 2 พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล
- 3 ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว
- 4 พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน
- 5 แก้ไขปัญหาการทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ทิศทางการพัฒนาภาคใต้

เป้าหมาย

เมืองท่องเที่ยวพักผ่อนตากอากาศระดับโลก เป็นศูนย์กลางผลิตภัณฑ์ยางพาราและปาล์ม น้ำมันของประเทศ และเมืองเศรษฐกิจเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับภูมิภาคอื่นของโลก

- 1 พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก
- 2 พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ
- 3 พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาค และสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร
- 4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก
- 5 อนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 6 พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน

ทิศทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดน

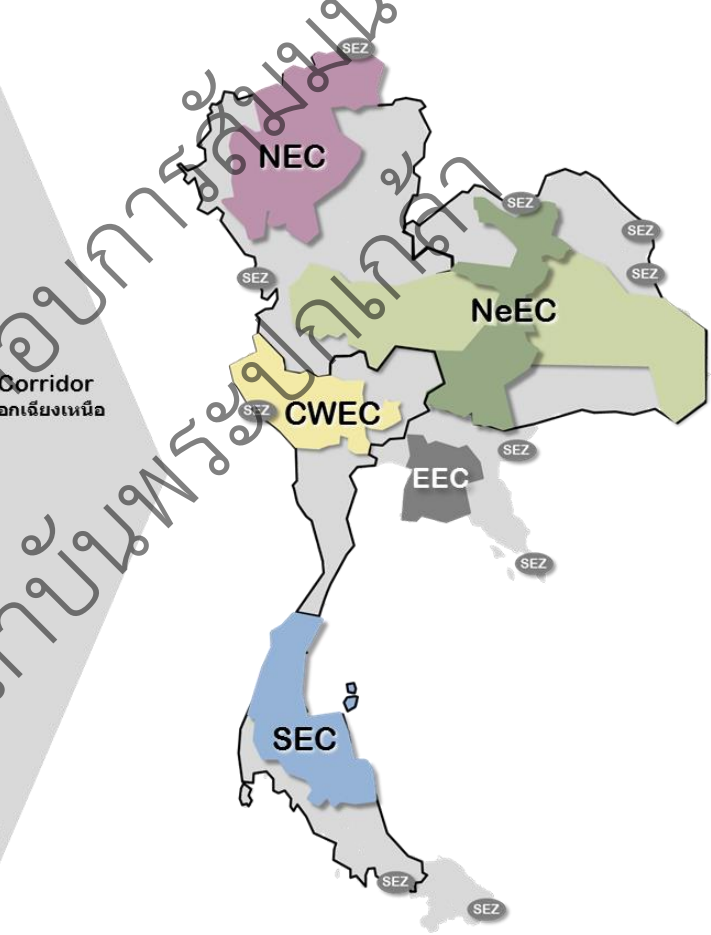

เป้าหมาย

“แหล่งผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สำคัญของประเทศ และเป็นเมืองชายแดนเชื่อมโยงการค้าและการท่องเที่ยวเกี่ยวกับพื้นที่ภาคใต้และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ชุมชนมีความเข้มแข็งอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม”

- 1 พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับภาคการผลิต
- 2 พัฒนาเมืองสุโขทัย-ลก และเมืองเบตงให้เป็นเมืองการค้า และเมืองท่องเที่ยวชายแดน และพัฒนาเมืองยะลาให้เป็นเมืองนำอยู่และศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน
- 3 เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

ทิศทางการพัฒนาภาค เขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศ

แนวทางการพัฒนาจังหวัด

แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในระดับจังหวัด

1. ทำแผน แผนในระดับพื้นที่ต้องตอบสนองต่อเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ศึกษาทำความเข้าใจ วิเคราะห์ช่องว่างซึ่งนโยบายและช่องว่างการพัฒนาของพื้นที่

2. ทำโครงการ

จัดทำโครงการและการดำเนินงาน จัดทำแผนระดับพื้นที่ที่มีการถ่ายทอดเป้าหมายในระดับชาติ

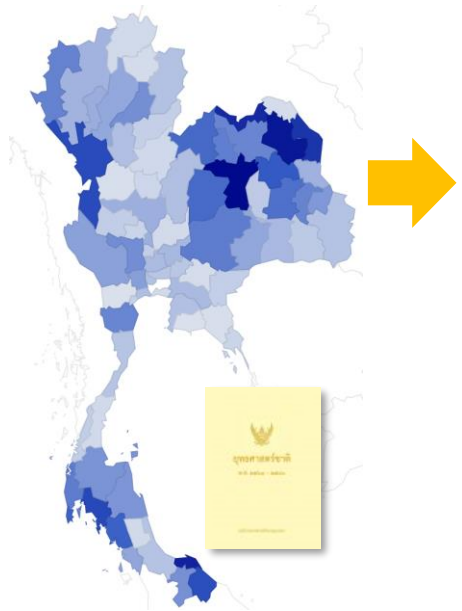
3. ติดตาม

ประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติในระดับพื้นที่ ใช้ระบบ eMENSQR เพื่อติดตามประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม

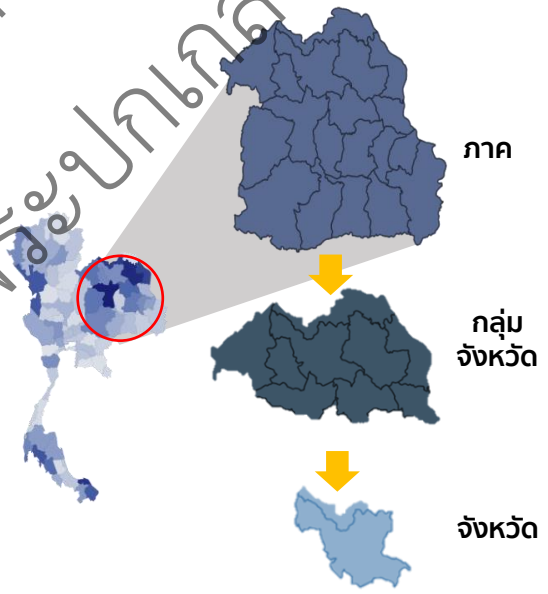
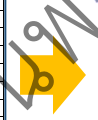
1
2
3

แนวทางการพัฒนาจังหวัด

1 **ทำแผน** **แผนในระดับพื้นที่ที่ต้องตอบสนองต่อเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ**
แผน อปท. ต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับทิศทางทางการพัฒนาประเทศ

แผนแม่บทประเทศไทย 20 ปีข้างหน้า	ตัวชี้วัด	เป้าหมายระยะยาว (พ.ศ. 2564)
1. ความมั่นคง	1.1	100%
2. เศรษฐกิจฐานราก	2.1	100%
3. ความเสมอภาค	3.1	100%
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองและเมืองใหม่	4.1	100%
5. ความปลอดภัย	5.1	100%
6. วัฒนธรรมและกีฬา	6.1	100%
7. วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม	7.1	100%
8. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	8.1	100%
9. ความยั่งยืน	9.1	100%
10. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	10.1	100%
11. การพัฒนาเมืองและเมืองใหม่	11.1	100%
12. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	12.1	100%
13. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	13.1	100%
14. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	14.1	100%
15. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	15.1	100%
16. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	16.1	100%
17. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	17.1	100%
18. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	18.1	100%
19. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	19.1	100%
20. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	20.1	100%

ศึกษา ทำความเข้าใจ เป้าหมายระดับชาติ

วิเคราะห์ ช่องว่างเชิงนโยบายและ ช่องว่างการพัฒนาของประเทศ

จัดทำแผน ในระดับพื้นที่ที่ต้องมีการ ถ่ายระดับยุทธศาสตร์ชาติ

แนวทางการพัฒนาจังหวัด

2 ทำโครงการ การจัดทำโครงการ/การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ยึดนโยบาย หลักเกณฑ์และแนวทาง ตามที่ ค.บ.ภ. และ ก.น.จ. กำหนด

01

การยึดเป้าหมายร่วมกัน

- ทบทวน ความเหมาะสมและความครอบคลุมของเป้าหมายระดับพื้นที่
- ทบทวนและเพิ่มเติมหน่วยงานที่มีส่วนขับเคลื่อน ให้ครบถ้วน
- ร่วมกันวิเคราะห์และพิจารณาหาช่องว่างการพัฒนา
- พิจารณาทบทวนห่วงโซ่คุณค่าของเป้าหมาย

 การร่วมกันคิด ร่วมกันวิเคราะห์ แบบบูรณาการร่วมกัน

02

การจัดทำโครงการ

- หน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำโครงการ โดยใช้ข้อมูลจากห่วงโซ่คุณค่า ข้อมูล สถิติ สถานการณ์ และงานวิจัย
- หน่วยงานเจ้าของโครงการนำโครงการเข้าสู่ระบบ eMENS CR

- ปัจจัยสำคัญที่เป็นสาเหตุให้การดำเนินการไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด
- ข้อเสนอโครงการ

03

การจัดลำดับความสำคัญ

พิจารณาผลกระทบของโครงการที่มีต่อเป้าหมาย และสถานการณ์ความเสี่ยง การบรรลุเป้าหมายของแผนในระดับพื้นที่

โครงการสำคัญ ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

04

การจัดทำแผนปฏิบัติราชการ

หน่วยงานแต่ละระดับจัดทำแผนปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้อง

- แผนปฏิบัติราชการราย 5 ปี และรายปี ของราชการบริหารส่วนกลาง
- แผนปฏิบัติราชการประจำปี ของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

แนวทางการพัฒนาจังหวัด

3

ติดตาม

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่

นำเข้าและรายงานผล

- ★ หน่วยงานของรัฐในระดับพื้นที่นำเข้า **โครงการและแผนระดับพื้นที่** ในระบบ eMENSCR
- ★ ทุกหน่วยงานต้อง **รายงานผลการดำเนินงาน** ที่สามารถสะท้อนผลผลิต และผลลัพธ์ของการดำเนินงานที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผน ระดับต่าง ๆ

ใช้เป็นเครื่องมือติดตาม

- ★ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำและประเมินแผนของพื้นที่ในทุกระดับ **ต้องใช้ระบบ eMENSCR เป็นเครื่องมือหลักในการติดตามแผนของพื้นที่ ในทุกระดับ**

พัฒนาระบบ

- ★ **สศช. พัฒนาระบบ eMENSCR** เพื่อรองรับการติดตามแผนในระดับพื้นที่

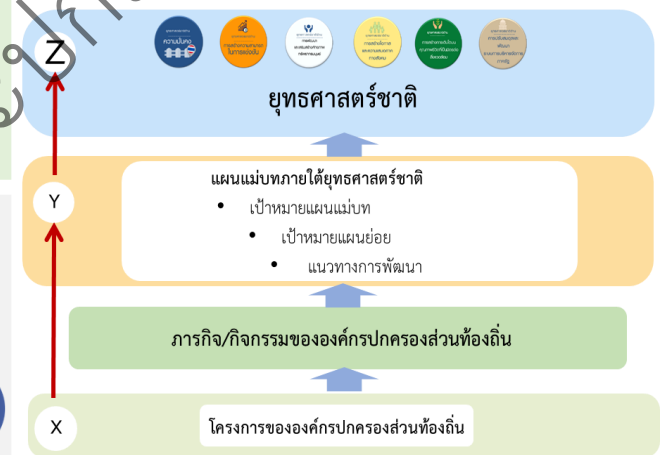
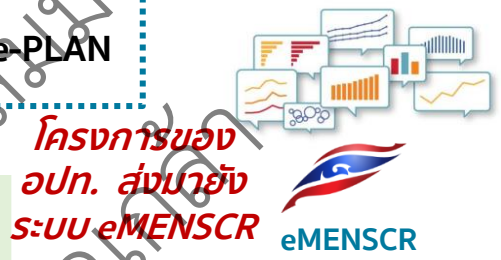
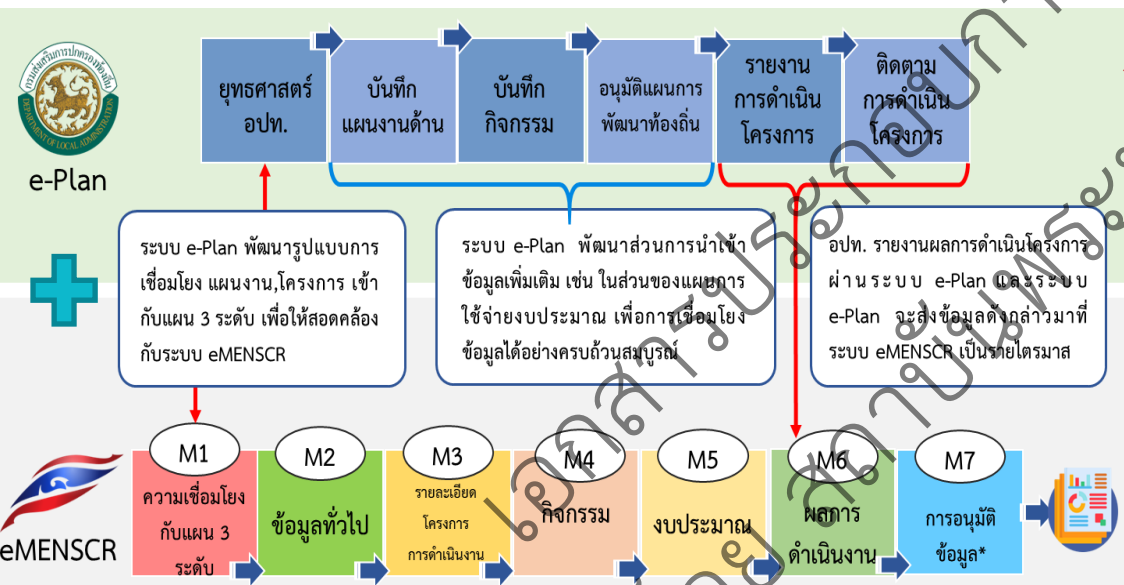

หน่วยงานของรัฐในระดับพื้นที่ใช้ข้อมูลจากระบบ eMENSCR ในการพิจารณาจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน **บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์** เพื่อให้เป็นไปตามหลักการวงจรนโยบายสาธารณะ (Policy Cycle)

แนวทางการพัฒนาจังหวัด

3 ติดตาม การเชื่อมโยงระบบ eMENSOCR กับฐานข้อมูล e-PLAN

อปท. นำเข้าโครงการผ่านระบบ e-Plan

*หมายเหตุ : ข้อมูลโครงการที่บันทึกในระบบ e-Plan เป็นโครงการที่ผ่านการอนุมัติโดยสภาฯ ตาม พ.ร.บ.การกระจายอำนาจ และ พ.ร.บ.การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่แล้ว

แนวทางการพัฒนาจังหวัด

ประเด็นที่ท้าทาย

อปท./จังหวัด/กลุ่มจังหวัด จำเป็นต้อง;

- **ให้ความสำคัญกับการจัดทำแผน-งบประมาณ** เพราะการจัดทำแผนที่ดี จะเป็นกรอบในการพัฒนาที่สามารถเชื่อมโยงและถ่ายทอดเป็นลำดับได้อย่างสอดคล้อง และเมื่อแผนมีความชัดเจน จะทำให้เกิดการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ
- **เป็นจุดประสานให้เกิดการบูรณาการ** อย่างแท้จริง
- **เปิดโอกาส/สร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาร่วมกับภาคีอื่นให้มากขึ้น** โดยเฉพาะภาคธุรกิจเอกชนและภาครัฐส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีรูปแบบการพัฒนาใหม่ๆ ในพื้นที่ของตนเองมากขึ้น ขณะที่ลดการพึ่งพาภาครัฐส่วนกลางลง

ขณะเดียวกัน ระดับนโยบาย จำเป็นต้อง;

- ส่งเสริม/สนับสนุน/ปรับปรุง ในช่องทางและกลไกการพัฒนาเชิงพื้นที่ให้เกิดการบูรณาการ และขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ปรับปรุงกฎหมายให้อำนวยต่อการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น
- ระบบงบประมาณควรสนับสนุนแผนงานโครงการที่ผ่านความเห็นชอบแล้วอย่างจริงจัง เพื่อผลักดันให้แผนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

“ขอบคุณครับ”

นายดุชา พิษยพันธ์
เลขาธิการสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

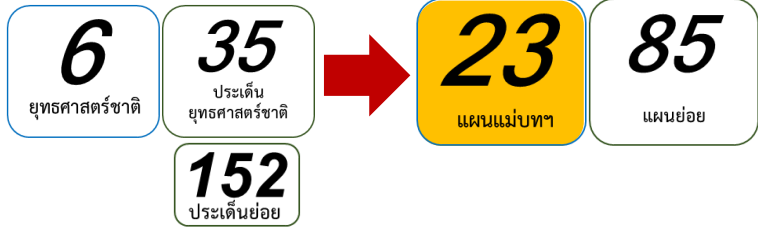

BACK-UP

เอกสารประกอบการสัมมนา
โดย สถาบันพระปกเกล้า

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็น

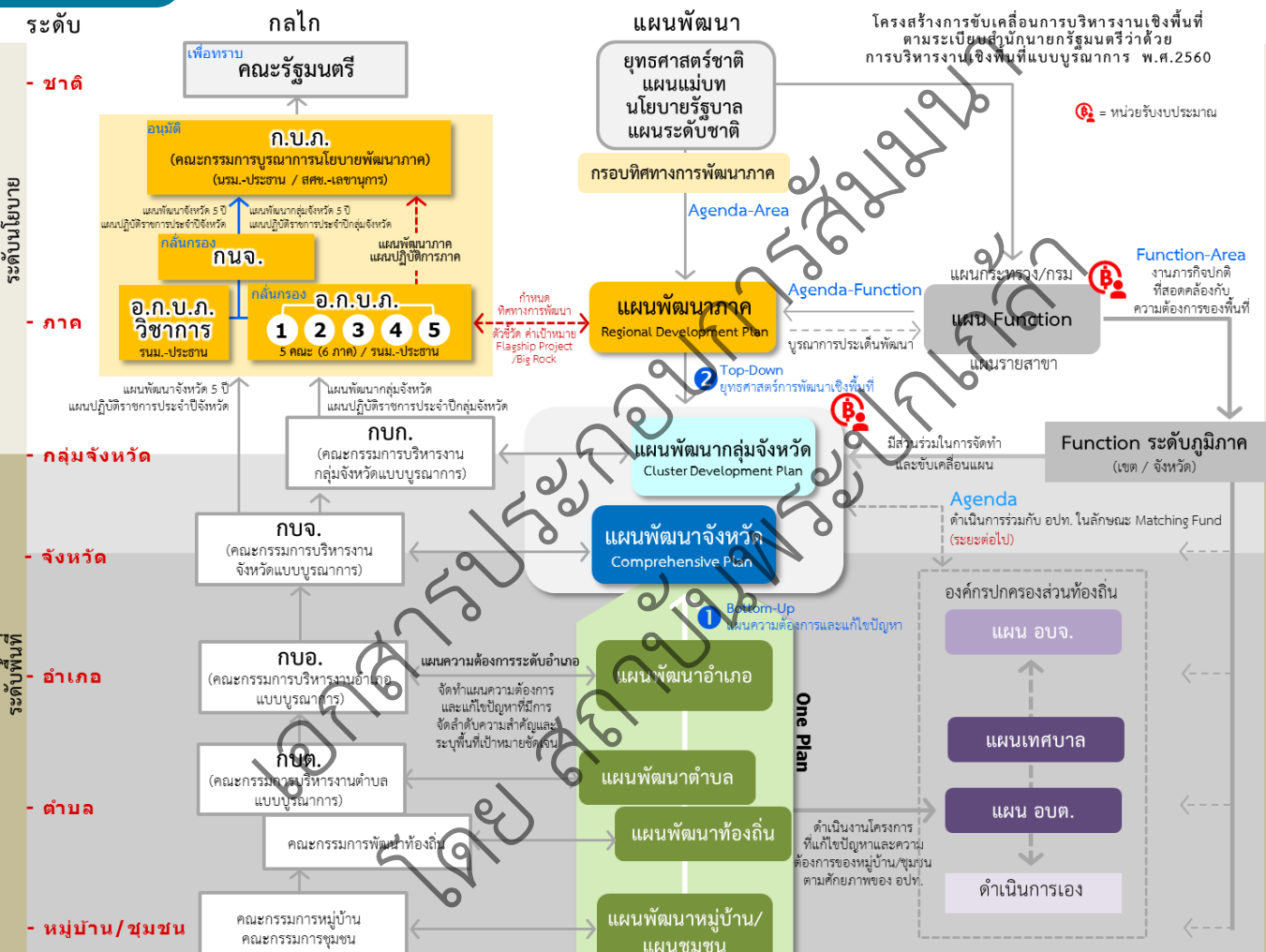
ประเด็นแผนแม่บทฯ ทั้ง 23 ฉบับ เป็นการกำหนดประเด็นในลักษณะที่มีความบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง (Cross Issue) และประเด็นการพัฒนาจะมีความซ้ำซ้อนกันระหว่างแผนแม่บทฯ เพื่อให้ส่วนราชการสามารถนำแผนแม่บทฯ ไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และป้องกันการเกิดความสับสน

แผนแม่บทฯ 23 ประเด็น

1. ความมั่นคง
2. การต่างประเทศ
3. การเกษตร
4. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
5. การท่องเที่ยว
6. พื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ
7. โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล
8. ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่
9. เขตเศรษฐกิจพิเศษ
10. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
11. การพัฒนาคุณภาพคนตลอดช่วงชีวิต
12. การพัฒนาการเรียนรู้
13. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี
14. ศักยภาพการกีฬา
15. พลังทางสังคม
16. เศรษฐกิจฐานราก
17. ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม
18. การเติบโตอย่างยั่งยืน
19. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ
20. การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ
21. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
22. กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
23. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

ทิศทางกาพัฒนาพื้นที่

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในระดับพื้นที่

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในระดับพื้นที่

แผนพัฒนาในระดับพื้นที่เป็นจุดเชื่อมต่อของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 ต่าง ๆ ไปสู่การพัฒนาพื้นที่
 → แผนการพัฒนาในระดับพื้นที่จึงต้องสามารถถ่ายทอดเป้าหมาย การพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2 ไปสู่การปฏิบัติ ได้อย่างเป็นรูปธรรม

การจัดทำโครงการ/การดำเนินงานในระดับพื้นที่ อาจ ยังไม่สามารถสะท้อนการแปลงยุทธศาสตร์ชาติและ แผนระดับที่ 2 โดยเฉพาะแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ ชาติไปสู่การปฏิบัติตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) ซึ่งเป็นไปตามมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2563

ความครอบคลุมของระบบ eMENSCR ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล แผนในระดับพื้นที่ ที่สะท้อน ให้เห็นถึงการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การ ดำเนินงานในระดับพื้นที่ อาจยังทำได้ไม่สมบูรณ์ใน ปัจจุบัน

แนวทางการพัฒนาจังหวัด

3 ติดตาม การเชื่อมโยงระบบ eMENSRC กับฐานข้อมูล e-PLAN

- JSON File**
- ข้อมูลโครงการ อปท. ของแต่ละปีงบประมาณ
  - ความก้าวหน้าทุก 30 วัน หลังสิ้นสุดไตรมาส
  - อื่นๆ

